

D E C I Z I E

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de avocatul Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Credit Profit” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva lui Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir, Oprea Oleg și Oprea Maria privind încasarea împrumutului restant și a dobânzii de întârziere și cererea reconvențională a lui Oprea Ion și Oprea Maria împotriva Organizației de Microfinanțare „Credit Profit” Societatea cu Răspundere Limitată privind nulitatea clauzelor contractuale, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de ipotecă, obligarea recalculării datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, prin care s-a admis parțial cererea apelanților Oprea Maria și Oprea Ion privind scutirea de la plata taxei de stat,

c o n s t a ț ă:

La data de 01 septembrie 2014 OM „Credit Profit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir, Oprea Oleg și Oprea Maria privind încasarea împrumutului restant, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

La data de 20 ianuarie 2015 Oprea Ion și Oprea Maria au depus cerere reconvențională împotriva OM „Credit Profit” SRL privind nulitatea clauzelor contractuale, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de ipotecă, obligarea recalculării datoriei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 septembrie 2015, s-a admis în parte acțiunea civilă adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată declarată de OM „Credit Profit” SRL împotriva lui Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir, Oprea Oleg, Oprea Maria privind încasarea solidară a împrumutului restant, dobânzii contractuale și a cheltuielilor de judecare a pricinii.

S-a încasat în mod solidar de la Peresnicenco Vladimir și de la Oprea Oleg în beneficiul OM „Credit Profit” SRL suma de 4140516, 29 lei cu titlu de împrumut restant și dobânzi contractuale formate în baza contractelor de împrumut bănesc: nr. 18i/31 -01-2012 din 31.01.2012; nr. 4i/1 1-01-2012 din 11.01.2012; nr. 60i/12-06-2012 din 12.06.2012; nr. 81 i/26-07-2012 din 26.07.2012;

S-a încasat în mod solidar de la Oprea Maria, Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir și Oprea Oleg în beneficiul OM „Credit Profit” SRL în valută națională potrivit

cursului oficial stabilit de BNM, suma de 112 228 euro 55 cenți cu titlu de datorie și dobândă contractuală formată în baza contractului de împrumut bănesc: nr. 175i/31 - 07-2013 din 31.07.2013.

S-a încasat în mod solidar de la Oprea Maria, Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir și Oprea Oleg în beneficiul OM „Credit Profit” SRL suma de 161516,82 lei cu titlu de datorie și dobânzi contractuale formate în baza contractului nr.31i/22-03-2012 din 22.03.2012.

S-a încasat de la Peresnicenco Vladimir în beneficiul OM „Credit Profit” SRL suma de 208660,49 lei cu titlu de datorie și dobânzi contractuale formate în baza contractului de împrumut bănesc nr. 137i/l 8-01-2013 din 18.01.2013.

S-a încasat în mod solidar de la Oprea Maria, Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir și Oprea Oleg în beneficiul OM „Credit Profit” SRL suma de 50 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat.

În rest acțiunea civilă formulată de OM „Credit Profit” SRL către Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir, Oprea Oleg, Oprea Maria s-a respins ca neîntemeiată.

S-a respins ca neîntemeiată cererea OM „Credit Profit” SRL privind anularea măsurilor de asigurare dispuse prin încheierea din 22 ianuarie 2015.

Cererea reconvențională declarată de Oprea Ion și Oprea Maria împotriva OM „Credit Profit” SRL privind nulitatea clauzelor contractuale, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de ipotecă, obligarea recalculării datoriei s-a respins integral ca neîntemeiată.

La data de 23 octombrie 2015, reprezentantul lui Oprea Ion și Oprea Maria, avocatul Iosip Andrei a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 25 septembrie 2015, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea pricinii spre rejudecare în alt complet de judecată. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 s-a admis parțial cererea apelanților Oprea Maria și Oprea Ion privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul lui Oprea Ion și Oprea Maria, avocatul Iosip Andrei și i s-a acordat termen pentru achitarea în mod solidar a taxei de stat în sumă de 18750 lei pînă la următoarea ședință de judecată din 24 martie 2016, ora.10.00.

La 22 februarie 2016 în termen, avocatul Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea parțială a încheierii Curții de Apel Chișinău 11 februarie 2016, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere integrală a cererii de scutire de la achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului s-a invocat că din materialele anexate la dosar, rezultă cu certitudine că recurenți nu sunt angajați în câmpul muncii și nu dispun decît de veniturile asigurate din pensie, surse din care se întrețin și achită serviciile comunale.

Astfel, argumentele recurenților și probele prezentate în acest sens demonstrează că sunt în imposibilitate de a achita taxa de stat la depunerea apelului, care este o sumă excesivă în raport cu sursele de venituri. Complementar, posibilitățile economice de achitare a taxei de stat sunt direct proporționale cu realizarea dreptului de acces în justiție, astfel nimeni nu trebuie împiedicat de obstacole economice de a-și apăra drepturile în justiție, atît în cazurile civile, cît și în cazurile administrative.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 s-a admis parțial cererea apelanților Oprea Maria și Oprea Ion privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul lui Oprea Ion și Oprea Maria, avocatul Iosip Andrei și i s-a acordat termen pentru achitarea în mod solidar a taxei de stat în sumă de 18750 lei până la următoarea ședință de judecată din 24 martie 2016, ora.10.00.

În conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelanțului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform prevederilor art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 3 pct. j) a Legii taxei de stat, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, în cazul litigiilor cu caracter patrimonial tariful de achitare a taxei de stat este în mărime de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, potrivit reglementărilor art.85 alin. (4) CPC, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În speță, recurenții-apelanții au făcut uz de dreptul de a cere scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, invocînd situația materială dificilă, iar instanța de apel, conformîndu-se prevederilor art.85 alin.(4) CPC, dînd aprecierea corespunzătoare probelor prezentate de apelanți în sprijinul cererii de acordare a facilității respective la

plata taxei de stat, a dispus scutirea parțială a apelanților Oprea Maria și Oprea Ion, în mărime de 50 % din taxa de stat prevăzută de lege, la depunerea cererii de apel.

Ca urmare, aplicând corect dispozițiile art.368 CPC, Curtea de Apel Chișinău a dispus a nu da curs cererii de apel depuse de către reprezentantul lui Oprea Ion și Oprea Maria, avocatul Iosip Andrei, acordând apelanților un termen rezonabil pînă la data de 24 martie 2016 pentru achitarea a 50 % din taxa de stat prevăzută de lege la depunerea cererii de apel.

Instanța de recurs relevă că, la emiterea soluției cu privire la admiterea cererii reprezentantul lui Oprea Ion și Oprea Maria, avocatul Iosip Andrei cu privire la scutirea parțială a taxei de stat, instanța de apel corect a reținut că probele prezentate de ultimul în susținerea cererii date atestă posibilitatea scutirii doar parțiale de la plata taxei de stat, probele prezentate fiind examinate și apreciate de către instanța de apel la modul cuvenit.

Prin urmare nu pot fi reținute argumentele avocatului Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion precum că instanța de apel nu a ținut cont de situația materială a recurenților, a interpretat greșit normele de drept material și procedural, adoptînd soluția de scutire parțială de la plata taxei de stat, și prin neadmiterea cererii de apel spre examinare li se va îngreuna accesul la justiție, deoarece Oprea Maria și Oprea Ion nu au prezentat suficiente probe ce ar reflecta starea materială reală, prin prezentarea unui aviz al Comisiei pentru protecția socială, certificat despre venituri, informații privind lipsa în proprietate a mijloacelor de transport sau a bunurilor imobile, or în cadrul aprecierii situației materiale se va lua în considerare valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acțiunii, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, facîndu-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate.

În sprijinul acestei concluzii, Colegiul invocă și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care, într-o jurisprudență constantă, a statuat că dreptul de acces la o instanță nu este „un drept absolut” și că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit, 13.07.1995, Kreuz împotriva Poloniei, 2001).

Cerințele pe care trebuie să le îndeplinească restricția respectivă pentru a nu aduce atingere dreptului de acces la justiție sînt ca această limitare să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Kreuz împotriva Poloniei).

Restricția impusă apelanților –scutirea doar parțială de la achitarea taxei de stat, urmărește un scop legitim–buna administrare a justiției, iar cuantumul taxei de stat ce urmează a fi achitată de apelanți în raport cu probele prezentate de acesta întru confirmarea situației materiale dificile și incapacității de plată a taxei de stat, nu restrînge dreptul acestuia de acces la justiție într-o asemenea măsură, încît l-ar transforma într-un drept teoretic și iluzoriu.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către avocatul Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion sunt nefondate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către avocatul Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Iosip Andrei în interesele recurenților Oprea Maria și Oprea Ion.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Credit Profit” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva lui Oprea Ion, Peresnicenco Vladimir, Oprea Oleg și Oprea Maria privind încasarea împrumutului restant și a dobânzii de întârziere și cererea reconvențională a lui Oprea Ion și Oprea Maria împotriva Organizației de Microfinanțare „Credit Profit” Societatea cu Răspundere Limitată privind nulitatea clauzelor contractuale, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de ipotecă, obligarea recalculării datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru